

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Psicoloxía da aprendizaxe en contextos educativos		Código	652G01007
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Psicoloxía			
Coordinación	González Fernández, María Dolores	Correo electrónico	m.d.gonzalez@udc.es	
Profesorado	Díaz Pita, Lucía	Correo electrónico	lucia.dpita@udc.es	
	González Fernández, María Dolores		m.d.gonzalez@udc.es	
Web				
Descrición xeral	<p>Esta materia xunto coa "Psicoloxía do desenvolvemento de 0 a 6" configuran o Módulo de Formación Básica do Título: Procesos educativos, aprendizaxe e desenvolvemento da personalidade de 0 a 6 anos (Orden ECI/3854/2007, do 27 de decembro).</p> <p>O núcleo de competencias básicas trata da comprensión dos procesos educativos e da aprendizaxe e dos determinantes persoais e relacionais e contextuais da aprendizaxe escolar.</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período de 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
A4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
A5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico.
A6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
B1	Aprender a aprender.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B11	Capacidade de busca e manexo de información.
B24	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
Coñecer, comprender e valorar o coñecemento científico aportado desde a psicoloxía da educación ao estudo dos procesos de cambio comportamental que se producen nos seres humanos como resultado da súa participación en situacións educativas.	A1		
	A4		
Coñecer, comprender e reflexionar sobre as principais teorías, concepcións e tipos de aprendizaxe e as súas implicacións educativas e valorar a importancia de facer unha aprendizaxe constructiva, significativa e interactiva.	A1	B1	
Coñecer, comprender, identificar e reflexionar sobre algunhas das variábeis máis relevantes propias das situacións educativas escolares de natureza intrapersonal ou propias do alumnado, tanto do ámbito cognitivo como afectivo e a súa incidencia na aprendizaxe escolar.	A1	B1	
	A5		
	A6		

Coñecer, comprender, identificar e reflexionar sobre algunhas das variábeis máis relevantes propias das situacións educativas escolares de natureza relacional ou contextual e a súa incidencia na aprendizaxe escolar.	A1 A5 A6	B1	
Planificar e realizar tarefas de forma crítica e creativa, como froito dun pensamento diverxente.		B1 B5 B24	C6 C7
Manexar ferramentas informáticas e utilizar distintos recursos da rede para a procura de información.		B1 B5 B11	C6
Elaborar informes de forma sistemática e planificada a partir de datos obtidos da aplicación de cuestionarios u observación.	A1	B1 B5	C6 C7
Entender o carácter interactivo do proceso de ensino/aprendizaxe nas situacións educativas, e en consecuencia valorar a asistencia á clase como o contexto en que se materializará o mesmo.	A1	B1	C6 C7
Valorar a participación, o diálogo e o debate, cunha actitude de respecto, tanto cara ás quendas como ás ideas, como formas de implicación activa e compromiso coa aprendizaxe.	A5	B5 B24	C7
Sensibilizarse, comprometerse activamente, responsabilizarse e avaliar o propio proceso de aprendizaxe, desenvolvendo hábitos de traballo, esforzo, responsabilidade e actitudes de curiosidade, rigor científico e interese pola aprendizaxe e o traballo ben feito.	A6	B1	C7
Desenvolver técnicas e actitudes favorábeis á cooperación, coparticipación, compromiso e intercambio con outras compañeiras e compañeiros e desenvolver formas de conversación e pensamento exploratorias que favorezan a comprensión e construción do coñecemento.	A6	B1 B5 B24	C6 C7
Recoñecer e valorar as diferenzas individuais rexeitando a discriminación baseada en diferenzas de sexo, clase social, crenzas, raza e outras características individuais e sociais. Aceptar e valorar a diversidade		B24	
Desenvolver actitudes favorábeis cara o desenvolvemento sostíbel.			C4

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1: O PROCESO DE ENSINO/APRENDIZAXE DESDE A PSICOLOXÍA DA EDUCACIÓN	<ol style="list-style-type: none"> 1. A aprendizaxe como obxecto de estudo da Psicoloxía Educativa. 2. A sistematización dos procesos de ensino/aprendizaxe escolar
TEMA 3: AS ESTRATEXIAS DE APRENDIZAXE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducción 2. Estratexias cognitivas 3. Estratexias de autoregulación 4. Estratexias de xestión de recursos
TEMA 4: MOTIVACIÓN PARA A APRENDIZAXE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducción 2. Que é a motivación escolar e de que depende? 3. O compoñente de valor da motivación: as metas académicas 4. O compoñente motivacional de expectativa 5.-O compoñente afectivo-emocional da motivación
TEMA 5: COMPETENCIAS SOCIO-EMOCIONAIS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducción 2. As emocións na aula 3. Intelixencia e competencia emocional

TEMA 6: FACTORES INTERPERSOAIS E CONTEXTUAIS QUE AFECTAN Á APRENDIZAXE ESCOLAR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducción 2. A interacción profesorado-alumnado 3. Interacción entre o alumnado 4. A implicación parental na aprendizaxe escolar
TEMA 2: A APRENDIZAXE ESCOLAR NA PSICOLOXÍA DA EDUCACIÓN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducción 2. Principais enfoques psicolóxicos da aprendizaxe 3. Categorias/tipos de aprendizaxe escolar 4. Os procesos de aprendizaxe

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A4 B24	15	0	15
Portafolios do alumno	A1 A4 A5 A6 B1 B5 B11 C4 C6 C7	22	98	120
Proba de resposta múltiple	A1 B1 B11	5	0	5
Atención personalizada		10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais (presencial ou virtualmente) e a introdución de algunhas preguntas dirixidas ao alumnado, coa finalidade de introducir e presentar os coñecementos de cada tema e facilitar a súa aprendizaxe.
Portafolios do alumno	É unha carpeta ou arquivador que os grupos de traballo colaborativo do alumnado deberán entregar para a súa avaliación. Incluirá as tarefas desenvolvidas polo grupo nas horas de traballo interactivo e traballo non presencial (actividades e/ou prácticas da materia).
Proba de resposta múltiple	Proba obxectiva que consiste en formular unha cuestión en forma de pregunta directa ou de afirmación incompleta, e varias opcións ou alternativas de resposta que proporcionan posibles solucións, das que só unha delas é válida.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Portafolios do alumno	A atención personalizada realizarase de forma presencial tanto no escenario da aula como en titorías (virtuais ou presenciais). Consistirá en guiar e tutelar o proceso da aprendizaxe dos grupos de traballo nas distintas actividades de tipo teórico práctico. Todo isto farase coa finalidade de facilitar que o alumnado comprenda significativamente a información, a integre na súa estrutura de coñecementos e se implique activamente.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Portafolios do alumno	A1 A4 A5 A6 B1 B5 B11 C4 C6 C7	Carpeta de actividades e/ou prácticas da materia que o alumnado deberá entregar para a súa avaliación.	40
Proba de resposta múltiple	A1 B1 B11	Proba obxectiva con varias opcións ou alternativas de resposta e só unha delas é válida.	60

Observacións avaliación

1ª CONVOCATORIA. 1ª

OPORTUNIDADE

Dependendo da asistencia continuada ou non as clases, hai dúas

modalidades de seguir a materia de 'Psicoloxía da aprendizaxe en contextos educativos' que determinan dous modos diferentes de avaliación:

Modalidade A:

Avaliación Continua e Modalidade B de Avaliación Final

? Modalidade A.

Avaliación Continua.

Avaliación Continua. Nesta modalidade levarase a cabo unha avaliación de tipo procesual consistente na realización dunha serie de actividades y/ou prácticas realizadas en grupo co seguimento periódico de las mismas. Por tanto será obrigatoria a asistencia ás clases (como mínimo o 85% das horas presenciais, é dicir, só se poderá faltar un máximo de 4 módulos no cuadrimestre (no caso contrario deberase optar pola modalidade B), sendo imprescindible ademais a participación activa e continuada por parte del alumnado no grupo de traballo na aula (no caso contrario contabilizarase como unha ausencia). Esta avaliación levarase a cabo a partir da:

a/ Da presentación por escrito do portafolio grupal, que suporán un máximo dun 40% da cualificación

b/ Da proba mixta individual sobre os contidos teórico-prácticos da materia. Isto representa como máximo un 60% da cualificación

A cualificación final será a suma das puntuacións obtidas en cada un dos elementos da avaliación segundo o seu peso respectivo. No caso de non superar algunha das partes obrigatorias, a nota final será a nota da parte non

superada.

?

Modalidade B . Avaliación Final.

Para aquel

alumnado que non asista ao 85% das horas presenciais, alumnado doutras convocatorias/repetidor ou con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de

asistencia, a avaliación virá determinada por:

a/ a presentación por escrito do portafolio individual, que suporán un máximo dun 40% da cualificación

b/ a proba mixta individual sobre os contidos teórico-prácticos da materia. Isto representa como máximo un 60% da cualificación

1ª CONVOCATORIA. 2ª OPORTUNIDADE

- Na Modalidade A e B. . Terase que repetir a parte obxecto de avaliación en que non se acadou o 50% do seu peso na cualificación

A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con 'suspenso' (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Bruning, R.H., Schraw, G.J. y Norby, M.M. (2012). *Psicología cognitiva y de la instrucción* (5ª Edición). Pearson
- González-Pienda, J.A., González, R.G., Núñez, J.C. y Valle, A. (2010). *Manual de Psicología de la Educación*. Pirámide
- González-Pienda, J.A., Núñez, J.C., Álvarez, L. Soler, E. (2002). *Estrategias de Aprendizaje. Concepto, evaluación e intervención*. Pirámide
- Pintrich, P.R. y Schunk, D.H. (2002). *Motivation in Education. Theory, Research and Applications*. Prentice Hall
- Rodríguez, S., Valle, A y Núñez, J.C. (2014). *Enseñar a aprender. Estrategias, actividades y recursos instruccionales*. Pirámide
- González, R., González-Pienda, J.A., Rodríguez, S., Núñez, J.C., y Valle, A. (2004). *Estrategias Y Técnicas De Estudio*. Pearson
- Valle, A.; Rodríguez, S. y Regueiro, B (2015). *Motivación y aprendizaje escolar. Aprendiendo a gestionar la motivación y las emociones*. CCS
- Rodríguez, S.; Valle, A.; González, R.; Núñez, J.C. (2010). *Motivar enseñando. La integración de estrategias motivadoras en el currículo escolar*. CCS
- Valle, A.; Rodríguez, S.; González, R.; Núñez, J.C. ; González-Pienda, J.A. (2007). *El estudiante eficaz. Aprendizaje y enseñanza de habilidades de estudio*. CCS
- González, R.; Valle, A.; Rodríguez, S.; Piñeiro, I.; García, M. (2007). *Los recursos motivacionales. Programa para mejorar su gestión*. CEPE
- ARTOLA, t. (2013): *Psicología de la educación*. Zaragoza: Stylo Digital
- BASSEDAS, E., HUGUET, T. e SOLÉ, I. (2006). *Aprender y enseñar en educación infantil*. Barcelona: Graó
- BELTRAN, J. e outros/as (1992). *Psicología de la educación*. Madrid: EUEMABELTRAN, J. e BUENO, J.A. (Eds.) (1995). *Psicología de la educación*. Barcelona: Marcombo.
- BUENO, J.A. e CASTANEDO, C. (Coords.) (2001). *Psicología de la educación aplicada* (2ª ed.). Madrid: CCSCOLL, C., PALACIOS, J. e MARCHESI, A. (Comps.) (1990). *Desarrollo psicológico y educación, II. Psicología de la educación*. Madrid: Alianza
- Psicológica COLL, C., PALACIOS, J. e MARCHESI, A. (Comps.) (2007): *Desarrollo psicológico y educación. II. Psicología de la educación escolar*. Madrid: Alianza.
- FERNÁNDEZ, E., JUSTICIA, F. e PICHARDO, M.C. (2007). *Enciclopedia de psicología evolutiva y de la educación*. Málaga: Aljibe
- GÓMEZ, A. (2010). *Unha viaxe pola infancia*. Vigo: Ir Indo
- GONZÁLEZ PÉREZ, J. e CRIADO, M.J. (2004). *Psicología de la educación para una enseñanza práctica*. Madrid: CCS
- GONZÁLEZ PIENDA, J.A. e outros (Coords.) (2002). *Manual de psicología de la educación*. Madrid: Pirámide.
- GOOD, T.H.L. e BROPHY, J. (1996). *Psicología educativa contemporánea* (5ª ed.). Madrid: McGraw Hill.
- HENSON, K.T. e ELLER, B.F. (2000). *Psicología educativa para la enseñanza eficaz*. México: International Thompson Editores.
- MARCHESI, A. (2004). *Que será de nosotros, los malos alumnos*. Madrid: Alianza
- Ensayo
- MARTÍN SÁNCHEZ, M.V. (2009). *Psicología de la educación y del desarrollo en educación infantil*. Málaga: Ediped
- MAYER, R.E. (2004). *Psicología de la educación*. Madrid: Pearson Educación
- MIRAS MARTÍNEZ, F. (2001). *Psicología de la educación y del desarrollo en la edad escolar*. Granada: Grupo Editorial Universitario
- NAVARRO, J.I. e MARTÍN, C. (Coords.) (2010). *Psicología de la educación para docentes*. Madrid: Pirámide
- PELLÓN, R. et al. (2014): *Psicología del aprendizaje*. Madrid: UNED
- PONTECORVO, Cl. (Coord.) (2003). *Manual de psicología de la educación*. Madrid: Editorial Popular
- PRADOS GALLARDO, M. (2014). *Manual de psicología de la educación: para docentes de educación infantil y primaria*. Madrid: Pirámide
- RODRÍGUEZ SÁNCHEZ, S. (Coord.) (2015): *Psicología de la Educación. Grado en Educación Infantil y Primaria*. Madrid: Pirámide
- SAMPASCUAL, G (2001). *Psicología de la educación*. Madrid: UNED.
- SAMPASCUAL, G (2002). *Psicología del desarrollo y de la educación*. Vol. II: *Psicología de la educación*. Madrid: UNED.
- SANTROCK, J.W. (2001). *Psicología de la educación*. México: McGraw Hill.
- SANTROCK, J.W. (2006). *Psicología de la educación* (2ª ed.). México: McGraw Hill
- SPRINTHALL, N.A., SPRINTHALL, R.C. e OJA, S.N. (1996). *Psicología de la educación* (6ª Ed.). Madrid: McGraw Hill
- TRIANES, M.V. (Coord.); ABASCAL, J.[et al.] (1992). *Psicología de la Educación para profesores*. Málaga: Secretariado de Publicaciones
- TRIANES, M.V. (Coord.) (1996). *Psicología de la educación para profesores*. Madrid: Pirámide (Biblioteca Eudema)
- TRIANES, M.V. e GALLARDO, J.A. (Coords) (1998). *Psicología de la educación y del desarrollo*. Madrid: Pirámide.
- TRIANES, M.V. e GALLARDO, J.A. (Coords) (2004). *Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares*. Madrid: Pirámide.
- TRIANES, M.V. e LUQUE, D. (2013): *Manual de psicología de la educación para psicólogos*. Málaga: Luque
- Parra
- WOOLFOLK, A. (1999). *Psicología educativa* (7ª ed.). México: Prentice Hall

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

O portafolio entregarase vía telemática (a través da plataforma virtual Moodle) para contribuír a un desenvolvemento sostíbel, evitando o esgotamento de recursos naturais

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías